

MINISTRI MÄÄRUS

01.09.2023 nr 50

Kogukonnapõhise toetatud eluaseme toetamine

Määrus kehtestatakse perioodi 2021–2027 Euroopa Liidu ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide rakendamise seaduse § 10 lõike 2 alusel.

1. peatükk
Üldsätted

§ 1. Reguleerimisala

(1) Määrusega reguleeritakse perioodi 2021–2027 Euroopa Liidu ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide rakendamise seaduse (edaspidi *ÜSS2021_2027*) § 4 lõike 3 alusel Vabariigi Valitsuse kehtestatud perioodi 2021–2027 ühtekuuluvuspoliitika fondide meetmete nimekirja (edaspidi *meetmete nimekiri*) meetme 21.4.1.1 „Iseseisvat toimetulekut toetavate ja kvaliteetsete sotsiaalteenuste ning hooldusvõimaluste tagamine“ sekkumise „Kogukonnapõhiste toetatud elamiste loomine teenusmajas“ elluviimiseks toetuse andmist.

(2) Toetusega panustatakse:

- 1) ÜSS2021_2027 § 3 lõike 2 alusel Vabariigi Valitsuse kinnitatud „Ühtekuuluvuspoliitika fondide rakenduskava 2021–2027“ (edaspidi *rakenduskava*) poliitikaeesmärgi nr 4 „Sotsiaalsem Eesti“ erieesmärgi d „Tõrjutud kogukondade, madala sissetulekuga leibkondade ja ebasoodsas olukorras olevate rühmade, sealhulgas erivajadustega inimeste sotsiaalmajandusliku kaasamise edendamine integreeritud meetmete, muu hulgas eluaseme- ja sotsiaalteenuste kaudu“ meetme „Iseseisvat toimetulekut toetavate ja kvaliteetsete sotsiaalteenuste ning hooldusvõimaluste tagamine“ raames rahastatava sekkumise „Kogukonnapõhiste toetatud elamiste loomine teenusmajas“ eesmärkide saavutamisse;
- 2) Eesti riigi eelarvestrateegia 2023.–2026. aasta heaolu tulemusvaldkonna sotsiaalhoolekande programmi meetme 1.1 „Iseseisvat toimetulekut toetavate kvaliteetsete hoolekandeteenuste, toetuste ja abi tagamine“ tegevuse 1.1.2 „Hoolekande kättesaadavuse tagamine, toimetuleku toetamine“ eesmärkide saavutamisse;
- 3) rakenduskavaga kooskõlas oleva poliitikaeesmärgi nr 4 „Sotsiaalsem Eesti“ tegevussuuna „Avaliku raha suunamine senisest enam kogukonnapõhiste, kodus elamist ja toetatud kogukonnapõhiste toetatud elamiste loomine teenusmajas“ eesmärkide saavutamisse;
- 4) heaolu arengukava 2023–2030 alaeesmärgi 4 „Sotsiaalhoolekande tegevussuuna avaliku raha suunamine senisest enam kogukonnapõhiste, kodus elamist ja toetatud elamist võimaldavate teenuste ning füüsilise ja sotsiaalse keskkonna arendamisse“ saavutamisse.

(3) Määruse alusel antav toetus ei ole riigiabi Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 tähenduses.

§ 2. Toetuse andmise eesmärk ja tulemus

(1) Toetuse andmise eesmärk on luua tõmbekeskusesse sotsiaalhoolekande seaduse § 15 tähenduses abi- ja toetusvajadusega inimestele toimetulemist toetav elukeskkond (edaspidi *kogukonnapõhine toetatud eluase*), kui inimese:

- 1) kodu ei ole võimalik kohandada tema vajadustele vastavaks;
- 2) abi- ja toetusvajadus on madal või keskmine ning ta ei vaja juhendamist ja abi rohkem kui neli korda nädalas (edaspidi *väiksema abi- ja toetusvajadusega*).

(2) Toetuse andmise tulemusena on kohalikus omavalitsuses (edaspidi KOV) rajatud väiksema abi- ja toetusvajadusega inimestele eluasemeteenuse osutamiseks eluruumid, et vältida käesoleva paragrahvi lõikele 1 vastavate inimeste suundumist asutusse, kus osutatakse väljaspool kodu osutatavat üldhooldusteenust.

(3) Toetuse andmine panustab:

- 1) Euroopa hooldusstrateegia ja Eesti hooldusreformi eesmärkide saavutamisse, mis ennekõike parandavad kodus elamist toetavate teenuste kättesaadavust ja vähendavad leibkonnaliikmete hoolduskoormust;
- 2) heaolu arengukava 2023–2030 alaeesmärgi 4 „Sotsiaalhoolekanne“ mõõdiku „Kodust iseseisvat toimetulekut toetavate teenuste ja ööpäevaringse institutsionaalse hooldusteenuse saajate suhtarv“ saavutamisse;
- 3) osaliselt meetmete nimekirja väljundnäitaja „Loodud või kohandatud elu- ja teenuskohtade arv“ saavutamisse;
- 4) osaliselt meetmete nimekirja tulemusnäitaja „Uute või ajakohastatud elu- ja teenuskohtade kasutajate arv“ saavutamisse.

(4) Toetatavad tegevused arvestavad Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 2021/1060, millega kehtestatakse ühissätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfond+, Ühtekuuluvusfondi, Õiglase Ülemineku Fondi ja Euroopa Merendus-, Kalandus- ja Vesiviljelusfondi kohta ning nende ja Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi, Sisejulgeolekufondi ning piirihalduse ja viisapoliitika rahastu suhtes kohaldatavad finantsreeglid (ELT L 231, 30.06.2021, lk 159–706), artiklis 9 nimetatud horisontaalseid põhimõtteid ning panustavad Riigikogu 12. mai 2021. a otsuse „Riigi pikaajalise arengustrateegia „Eesti 2035“ heakskiitmine“ (edaspidi *strateegia „Eesti 2035“*) aluspõhimõtete hoidmise ja sihtide „Eestis elavad arukad, tegusad ja tervist hoidvad inimesed“ ja „Eesti ühiskond on hooliv, koostöömeelne ja avatud“ saavutamisse.

(5) Käesoleva paragrahvi lõikes 4 nimetatud aluspõhimõtete hoidmist ja sihtide saavutamist tasakaalustatud regionaalset arengut, soolist võrdõiguslikkust, võrdseid võimalusi, ligipääsetavust ning keskkonna- ja kliimaeesmärke toetaval moel mõõdetakse järgmiste strateegia „Eesti 2035“ mõõdikutega:

- 1) rahulolu KOVi teenustega ja elukeskkonnaga;
- 2) soolise võrdõiguslikkuse indeks;
- 3) hoolivuse ja koostöömeelsuse mõõdik;
- 4) ligipääsetavuse näitaja;
- 5) elamute ja mitteelamute energiatarbe vähenemine.

§ 3. Rakendusüksus ja rakendusasutus

(1) Rakendusüksus on Riigi Tugiteenuste Keskus (edaspidi *rakendusüksus*).

(2) Rakendusasutus on Sotsiaalministeerium (edaspidi *rakendusasutus*).

2. peatükk

Toetatavad tegevused, kulud, abikõlblikkus ja toetuse määr

§ 4. Toetatavad tegevused

(1) Toetust antakse projektile, mille tegevus panustab §-s 2 nimetatud eesmärgi ja tulemuse saavutamisse ning mille raames rajatakse lisas 1 sätestatud tingimustele vastav kogukonnapõhine toetatud eluase.

(2) Toetust ei anta projektile, mille tegevused on tehtud enne abikõlblikkuse perioodi või ületavad maksimaalsete eluruumide arvu kooskõlas § 10 lõigetega 2 ja 3.

(3) Toetatavad tegevused on kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2020/852, millega kehtestatakse kestlike investeeringute hõlbustamise raamistik ja muudetakse määrust (EL) 2019/2088 (ELT L 198, 22.06.2020, lk 13–43), artiklis 17 nimetatud „ei kahjusta oluliselt” põhimõttega, mille kohaselt ei tekitata olulist kahju ühelegi artiklis 9 nimetatud keskkonnaeesmärgile. Toetatavad tegevused järgivad kehtestatud keskkonnavalaseid õigusakte.

(4) Toetatavad tegevused arvestavad algatuse „Uus Euroopa Bauhaus“ põhimõtetega.

(5) „Uus Euroopa Bauhaus“ on algatus, mille eesmärk on hõlbustada terviklikke, koostööl põhinevaid ja valdkondadevahelisi ühiskondlikke muutusi kolmes mõõtmes, milleks on ruumikogemuse esteetiline kvaliteet, ruumilahenduse kestlikkus ja kliimakindlus ning elanike kaasamine ruumilooemeprotsessi.

§ 5. Kulude abikõlblikkus

(1) Kulu on abikõlblik, kui see on kooskõlas Vabariigi Valitsuse 12. mai 2022. a määruse nr 55 „Perioodi 2021–2027 Euroopa Liidu ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide rakenduskavade vahendite andmise ja kasutamise üldised tingimused” (edaspidi *ühendmäärus*) §-ga 15 või on tehtud kooskõlas § 20 lõike 1 punkti 1 kohase kindlasummalise makse alustega ning käesolevas määruses sätestatud tingimuste ja taotluse rahuldamise otsusega.

(2) Abikõlblikud on järgmiste § 4 lõikes 1 sätestatud tegevuste elluviimiseks ja § 2 kohaste tulemuste saavutamiseks vajalike tööde tegemise kulud vastavalt §-s 7 sätestatud piirmääradele ja taotluse rahuldamise otsusele:

- 1) projektijuhtimine;
- 2) ettevalmistavad tööd, sealhulgas geodeetilise alusplaani ning geoloogiliste ja muinsuskaitsete uuringute koostamine;
- 3) ehitusprojekti koostamine;
- 4) ehitusprojekti ekspertiisi koostamine;
- 5) ligipäätavuse ekspertiisi ja auditi koostamine;
- 6) omanikujärelevalve teenus;
- 7) ehitamine vastavalt ehitusprojektile;
- 8) taastuenergia süsteemid, automaatika ja targad juhtimisseadmed, sealhulgas andurid ja andmehõivesüsteemid ning nende paigaldamine;
- 9) tehnovõrkude liitumistasud;
- 10) kohtkindel sisustus ja tehnika ning nende paigaldamine;
- 11) krundi valgustuse, liikumisteede, parkimisala ja elektrisõidukite laadimispunkti rajamine;
- 12) krundi haljastuse ja kohtkindla inventari kulu kuni kümne protsendi ulatuses projekti kõigist abikõlblikest kuludest.

(3) Abikõlbmatud on lisaks ühendmääruse §-s 17 sätestatule projektiga planeeritud, kuid määruse lisale 1 mittevastavad kulud, mis arvestatakse abikõlblikest kuludest maha vastavalt kavandatud kasutuse proportsioonile hoone kasulikust üldpõrandapinnast.

§ 6. Projekti abikõlblikkuse periood

Projekti abikõlblikkuse periood peab jääma vahemikku määruse jõustumise kuupäevast kuni 2028. aasta 31. detsembrini.

§ 7. Toetuse osakaal abikõlblikest kuludest

Toetuse maksimaalne osakaal on 60% kuni 90% abikõlblike kulude maksumusest vastavalt lisas 2 sätestatud KOVi maksimaalsele toetusele. Sekkumise eelarvest moodustavad Euroopa Regionaalarengu Fondi vahendid kuni 70% ja riiklik kaasfinantseering kuni 20% ning toetuse saaja omaosalus minimaalselt 10%.

3. peatükk

Nõuded taotlejale, partnerile ja taotlusele

§ 8. Nõuded taotlejale ja partnerile

(1) Taotlejaks ja partneriks võib olla KOV, sealhulgas linnaosa või osavald, mis tegutseb valla maa-alal ja koosseisus volikogu kinnitatud osavalla põhimääruse alusel.

(2) Taotleja ja partner peavad vastama ühendmääruse § 3 lõigetes 2 ja 4 sätestatule.

§ 9. Taotleja ja partneri kohustused

Taotleja ja partner on kohustatud täitma ühendmääruse § 2 lõikes 3 sätestatud nõudeid.

§ 10. Nõuded taotlusele

(1) E-toetuse keskkonnas esitatav taotlus ja projekti kirjeldus peavad sisaldama lisaks ühendmääruse § 4 lõigetes 1 ja 2 sätestatule järgmisi andmeid ja dokumente:

- 1) kirjeldus, kuidas projektiga toetatakse väiksema abi- ja toetusvajadusega inimeste iseseisvat toimetulekut ning välditakse vajadust, et nad sattuvad või suunatakse asutusse, kus osutatakse institutsionaalset üldhooldusteenust, ja kuidas panustatakse piirkonna sotsiaalhoolekandeteenuste arengusse, sealhulgas mõju abi- ja toetusvajadusega inimeste iseseisvale toimetulekule kodus ja kogukonnas ning lähedaste hoolduskoormusele, koduteenuste ja päevahoolduse kättesaadavusele;
- 2) KOVi eluruumi tagamise teenuse kord, milles on reguleeritud eluruumi tagamine ka väiksema abi- ja toetusvajadusega inimesele;
- 3) määruse lisa 1 punktis 3 nimetatud nõuetele vastav ehituse eskiisprojekt, mis tagab liikumis-, nägemis-, kuulmis- ja intellektipuudega inimeste ligipääsu;
- 4) projekti tulude ja kulude analüüs;
- 5) projekti riskianalüüs;
- 6) abikõlblike kulude suurus, mille aluseks on tõenduspõhiselt koostatud säästlik, parima hinna ja kvaliteedi suhtega kulude eelarve;
- 7) teave taotluses nimetatud projekti kuludele mujalt toetuse taotlemise ja saamise kohta;
- 8) kinnitus, et projektiga järgitakse asjakohaseid keskkonnavalaseid õigusakte ja „ei kahjusta oluliselt“ põhimõtet;
- 9) kinnitus, et projekti elluviimisel ei riivata Euroopa Liidu põhiõiguste hartas sätestatud põhiõigusi ega puuetega inimeste õiguste konventsioonis sätestatud õigusi.

(2) Taotleja võib esitada ühe taotluse vastavalt lisas 3 määratud maksimaalsele eluruumide arvule. Kui taotlejaks on osavald või linnaosa, lisab taotleja taotlusele KOVi kinnituse eluruumide arvu jaotumise kohta KOVi sees.

(3) Partneri kaasamise korral on maksimaalselt rajatavate eluruumide arv taotlejale ja partnerile lisas 3 määratud eluruumide arvu summa. Kumulatiivselt ei või KOVi toetatavate eluruumide arv ületada lisas 3 määratud.

4. peatükk

Toetuse taotlemine

§ 11. Taotlusvooru avamine

- (1) Taotlusvooru eelarve ja ajakava kinnitab rakendusasutus, kes edastab vastava teabe rakendusüksusele.
- (2) Taotlusvooru tähtajast ja taotlusvooru eelarvest teavitab rakendusüksus avalikkust ja sihtrühmi oma veebilehel vähemalt kuus kuud enne taotlusvooru avamise päeva.

§ 12. Toetuse taotlemise tähtaeg ja taotluse esitamise viis

- (1) Taotlemine toimub vooruliselt.
- (2) Taotluse esitab taotleja esindusõiguslik isik e-toetuse keskkonna kaudu, lähtudes e-toetuse keskkonna andmeväljadest.
- (3) E-toetuse keskkonna töös tehnilise vea esinemise korral lähtutakse avalduse esitamisel ühendmääruse § 5 lõikes 2 sätestatust.
- (4) Taotlusvooru tähtpäevaks taotluse esitamata jätmise korral esitamise tähtpäeva ei ennistata ja taotlus jäetakse menetlusse võtmata.

5. peatükk

Taotluste menetlemine

§ 13. Taotluse esitamine ja menetlemine

- (1) Taotlus tuleb esitada taotlusvooru avamise teates nimetatud tähtpäevaks.
- (2) Taotluse vastuvõtmisele kohaldatakse ühendmääruse §-s 5 sätestatut.
- (3) Taotluse menetlemise tähtaeg on kuni 40 tööpäeva taotluste esitamise tähtpäevast arvates. Taotluses puuduste esinemise korral määrab rakendusüksus taotluse esitajale ühendmääruse § 6 lõikes 2 nimetatud juhul kuni 20 tööpäeva puuduste kõrvaldamiseks.
- (4) Taotluse menetlemise aega võib põhjendatud juhul pikendada käesoleva paragrahvi lõike 2 või § 16 lõike 3 alusel puuduste kõrvaldamiseks antud aja võrra.

§ 14. Taotleja, partneri, taotluse ja projekti nõuetele vastavaks tunnistamine

- (1) Taotluse nõuetele vastavuse tuvastamine toimub vastavalt ühendmääruse §-s 6 sätestatule.
- (2) Rakendusüksus tunnistab taotleja ja partneri vastavaks juhul, kui ta vastab §-s 8 sätestatud nõuetele.
- (3) Rakendusüksus tunnistab taotluse nõuetele vastavaks juhul, kui on täidetud §-s 10 sätestatud nõuded.

§ 15. Hindamiskomisjoni moodustamine

- (1) Projektide valimiseks moodustab rakendusüksus hindamiskomisjoni, mille koosseis kooskõlastatakse eelnevalt rakendusasutusega.
- (2) Rakendusüksusel on õigus kaasata hindamisprotsessi eksperte.

(3) Hindamiskomisjoni liikmed ja eksperdid peavad kinnitama oma erapooletust ja sõltumatust hinnatavatest projektidest, taotlejatest ja partneritest.

§ 16. Projektide hindamine ning valikukriteeriumid ja -metoodika

(1) Nõuetele vastavaks tunnistatud projekte hinnatakse järgmiste valikukriteeriumide alusel, mille osakaal koondhindest on järgmine:

1) 30 protsenti koondhindest moodustab projekti vastavus valdkondlikele arengukavadele, mõju rakenduskava erieesmärkidele ning meetme eesmärkide ja tulemuste saavutamisele; hinnatakse projekti panust toetuse andmise eesmärkide ja tulemuste täitmisel, projekti mõju piirkonna sotsiaalhoolekandeteenuste osutamisele ja algatuse „Uus Euroopa Bauhaus“ põhimõtete arvestamist;

2) 25 protsenti koondhindest moodustab hinnang projekti põhjendatusele; hinnatakse projekti eesmärgipüstistust, planeeritud tulemuste saavutamiseks kavandatud tegevuste tõhusust ja tegevuste ajakava realistlikkust;

3) 25 protsenti koondhindest moodustab hinnang projekti kuluefektiivsusele; hinnatakse ettenähtud tegevuste ja lahenduste kuluefektiivsust, planeeritud eelarve realistlikkust ja mõistlikkust;

4) 10 protsenti koondhindest moodustab taotleja ja partneri võimekus projekti ellu viia; hinnatakse taotleja ja partneri kogemust, organisatsioonilisi ja tehnilisi eeldusi projekt kavandatud viisil ellu viia, tagades kestlikkuse ja jätkusuutlikkuse, sealhulgas taristuinvesteeringute edasised tegevus- ja hoolduskulud;

5) 10 protsenti koondhindest moodustab projekti kooskõla strateegia „Eesti 2035“ aluspõhimõtete ja sihtidega ning panus § 2 lõikes 4 sätestatud horisontaalsete põhimõtete saavutamisse.

(2) Hindamine tehakse rakendusametuse kinnitatud hindamismetoodika järgi. Hindamismetoodika koostamisel lähtub rakendusametuse käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud valikukriteeriumidest. Rakendusametuse avalikustab hindamismetoodika oma veebilehel hiljemalt taotlusvooru väljakuulutamise päeval.

(3) Rakendusametuse annab taotlejale hindamiskomisjoni küsimustele vastamiseks kuni kümme tööpäeva.

(4) Projekte hinnatakse käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud valikukriteeriumide alusel. Taotluse hindamisel antud koondhinne moodustub valikukriteeriumide hinnete kaalutud keskmisest.

(5) Kui ühe käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud valikukriteeriumi hinne projektile on 0, lõpeb projekti hindamine ning tehakse taotluse rahuldamata jätmise otsus.

(6) Võrdsete koondhinnetega projektide puhul eelistatakse käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud kriteeriumide järjekorras rohkem punkte saanud projekti.

§ 17. Taotluse rahuldamise tingimused ja kord

(1) Rahuldamisele kuuluvad taotlused vastavalt hindamise käigus tekkinud pingereale. Taotluse rahuldamise otsused tehakse taotlusvooru eelarve mahus.

(2) Taotluse rahuldamise otsuses märgitakse ühendmääruse § 8 lõikes 4 sätestatu.

(3) Taotluse rahuldamise otsus edastatakse taotlejale e-toetuse keskkonna kaudu viie tööpäeva jooksul otsuse vastuvõtmisest arvates.

§ 18. Taotluse rahuldamata jätmise tingimused ja kord

(1) Taotlus jäetakse rahuldamata § 4 lõikes 2 ja § 16 lõikes 5 ning ühendmääruse § 8 lõigetes 2 ja 3 nimetatud juhtudel.

(2) Menetluses olevate taotluste kohta, mille rahaline maht ületab meetme taotluste rahastamise eelarve vaba jäägi ja mida ei ole võimalik vastavalt ühendmääruse § 9 lõikes 1 sätestatule osaliselt rahuldada, tehakse ühendmääruse § 8 lõike 2 punkti 5 alusel taotluse rahuldamata jätmise otsus.

(3) Taotluse rahuldamata jätmise otsuses lähtutakse ühendmääruse §-s 8 nimetatud alustest.

(4) Taotluse rahuldamata jätmise otsus edastatakse taotlejale e-toetuse keskkonna kaudu viie tööpäeva jooksul otsuse vastuvõtmisest arvates.

§ 19. Taotluse osaline või kõrvaltingimusega rahuldamine

(1) Taotluse võib osaliselt rahuldada vastavalt ühendmääruse § 9 lõikes 1 sätestatule.

(2) Taotluse rahuldamise otsuse võib teha kõrvaltingimusega vastavalt ühendmääruse § 9 lõigetes 2 ja 3 sätestatule.

(3) Taotluse tingimusliku rahuldamise otsuse põhjal ei teki toetuse saajal õigust toetuse maksetele. Õigus toetusega seotud maksetele tekib toetuse saajal pärast rakendusüksuse poolt tingimuse saabumise või täitmise tuvastamist toetuse saaja esitatud teabe põhjal, välja arvatud juhul, kui rakendusüksusel on võimalik teavet tuvastada infosüsteemist või avalikust andmeallikast.

6. peatükk

Taotluse rahuldamise otsuse muutmine ja kehtetuks tunnistamine

§ 20. Taotluse rahuldamise otsuse muutmine

(1) Taotluse rahuldamise otsust muudetakse rakendusüksuse algatusel või toetuse saaja sellekohase kirjaliku avalduse alusel ja rakendusasutusega kooskõlastatult ühendmääruse §-des 12 ja 13 sätestatud tingimustel ja korras. Taotluse rahuldamise otsuse muutmisega ei või muuta kindlasummalise makse alusel hüvitatava tegevuse kohta kinnitatud tulemusi ega nende tulemuste saavutamise tõendamise aluseid.

(2) Taotluse rahuldamise otsuses ühendmääruse § 12 lõike 2 punktides 1–3 nimetatud asjaolude muutmise korral kontrollitakse enne otsuse tegemist muudatuste asjakohasust ja vajalikkust. Paragrahvi 16 lõikes 1 sätestatud projektide valikukriteeriumides muudatuste tegemisel kaasatakse hindamiskomisjoni eksperte, et hinnata võimalikku mõju valikukriteeriumide alusel tehtud projektide pingereale.

(3) Taotluse rahuldamise otsuse muutmise otsustab rakendusüksus 20 tööpäeva jooksul pärast vastavasisulise avalduse saamist.

(4) Taotluse rahuldamise otsust võib muuta tagasiulatuvalt, kui see aitab kaasa projekti tulemuste saavutamisele ja muudatus on põhjendatud.

§ 21. Taotluse rahuldamise otsuse kehtetuks tunnistamine

(1) Taotluse rahuldamise otsus tunnistatakse osaliselt või täielikult kehtetuks vastavalt ühendmääruse §-s 14 või § 37 lõikes 7 sätestatule.

(2) Toetuse saajal tuleb saadud toetus tagastada käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud otsuse kohaselt.

7. peatükk

Toetuse saaja, partneri ja rakendusüksuse õigused ja kohustused

§ 22. Toetuse saaja ning partneri õigused ja kohustused

(1) Toetuse saajal on õigus saada rakendusüksuselt teavet ja selgitusi, mis on seotud määruses sätestatud nõuete ning toetuse saaja ja partneri kohustustega.

(2) Toetuse saaja on kohustatud esitama kõik projektiga seotud muudatused, sealhulgas kavandatava hoone põhiprojekti ja selle muudatused rakendusüksusele kooskõlastamiseks.

(3) Toetuse saaja on kohustatud täitma teavitamisnõudeid vastavalt Vabariigi Valitsuse 12. mai 2022. a määruses nr 54 „Perioodi 2021–2027 ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide vahendite andmisest avalikkuse teavitamine“ sätestatud nõuetele.

(4) Toetuse saaja ja partner on lisaks ühendmääruse §-des 10 ja 11 sätestatule kohustatud tagama:

- 1) projekti elluviimiseks vajalike õigusaktides ette nähtud lubade ja kooskõlastuste olemasolu;
- 2) projekti eesmärkide elluviimise ning saavutama taotluse rahuldamise otsuses sätestatud tulemused ja projekti raames valmiva objekti eeldatava funktsionaalsuse kokkulepitud mahus, sealhulgas kandma võimalikud projekti kallinemisega seotud kulud;
- 3) projekti positiivse mõju KOVi avalikule ruumile, sotsiaalsele ja tehnilisele taristule, elukeskkonna kvaliteedile ja inimeste liikuvuskäitumisele;
- 4) rajatud kogukonnapõhise toetatud eluaseme eesmärgipärase kasutamise viie aasta jooksul projektile tehtud lõppmaksest arvates, välja arvatud juhul, kui tegevuste muudatused on rakendusüksusega kooskõlastatud.

(5) Toetuse saaja ja partneri kohustus on esitada rakendusüksusele eelnõustamiseks riigihanke alusdokumendid, välja arvatud kindlasummalise makse alusel abikõlblike kulude hüvitamise korral, ning korraldavad riigihangete registris hanke vastavalt riigihangete seadusele, kasutades kriteeriume, mis eelistavad keskkonnahoidu ja keskkonnasäästlikke lahendusi.

§ 23. Projekti riigihanke alusdokumentide eelnõustamiseks esitamise kord

(1) Toetuse saaja ja partner esitavad § 22 lõikes 5 nimetatud juhul rakendusüksusele riigihanke alusdokumentide eelnõu kümme tööpäeva enne riigihankemenetluse algatamist ja hankelepingu muudatuse eelnõu vähemalt viis tööpäeva enne hankelepingu muudatuse sõlmimise kavandatud tähtaega.

(2) Rakendusüksus hindab käesoleva paragrahvi lõike 1 kohaste dokumentide kavandite vastavust riigihangete seadusele ja taotluse rahuldamise otsusele ning annab eelhinnangu koos soovitustega. Rakendusüksuse määratud esindaja võib osaleda riigihangete registri vahendusel riigihankekomisjonis vaatejana.

(3) Toetuse saaja ja partner on kohustatud juhinduma rakendusüksuse antud eelhinnangust. Vajaduse korral muudetakse riigihanke alusdokumente pärast rakendusüksuse hinnangu saamist rakendusüksuse juhiste kohaselt ning riigihanke võib muudetud sõnastuses välja kuulutada.

§ 24. Rakendusüksuse õigused ja kohustused

(1) Rakendusüksusel on õigus:

- 1) teha toetuse saaja ja partneri juures kuludokumentide ja projekti tegevuste elluviimise kontrolli;
- 2) tutvuda projekti ettevalmistamise ja tööde tegemise käigus koostatavate dokumentidega;

- 3) nõuda lisaandmete ja -dokumentide esitamist taotluses sisalduva projekti kestuse, tegevuste, eesmärkide, tulemuste ja kulude kohta, mis tõendavad projekti nõuetekohast elluviimist ning toetuse saaja ja partneri kohustuste nõuetekohast täitmist;
- 4) lõpetada toetuse väljamaksmine ning nõuda toetuse osalist või täielikku tagastamist, kui toetuse saaja või partner rikub ÜSS2021_2027-is või selle alusel antud määrustes sätestatud tingimusi või kaldub muul viisil kõrvale taotluses või taotluse rahuldamise otsuses sätestatust;
- 5) keelduda toetuse väljamaksmisest, kui toetuse saaja või partneri majanduslik olukord on halvenenud selliselt, et toetuse kasutamine või projekti elluviimine on ohustatud;
- 6) teha muid ÜSS2021_2027-is ja selle alusel kehtestatud õigusaktides sätestatud toiminguid.

(2) Rakendusüksus täidab lisaks ÜSS2021_2027 § 8 lõikes 2 sätestatule järgmisi kohustusi:

- 1) teavitab toetuse saajat tema suhtes vastuvõetud otsusest;
- 2) kontrollib projekti elluviimist, sealhulgas kasutusloa või -teatise olemasolu;
- 3) teeb meetme rahaliste jääkide pidevat seiret ja vajaduse korral esitab rakendusasutusele asjakohase ülevaate;
- 4) koostab taotluse rahuldamise otsuse muutmise otsuse ja edastab selle rakendusasutusele teadmiseks;
- 5) teavitab rakendusasutust toetuse kasutamise takistustest;
- 6) teeb projektide üle järelkontrolli viie aasta jooksul pärast projekti lõppmakse tegemist, et veenduda projekti elluviimise tulemusena soetatud vara ja rajatud või rekonstrueeritud taristu sihtotstarbelises kasutamises.

8. peatükk **Aruannete esitamine**

§ 25. Toetuse kasutamisega seotud aruannete esitamine

(1) Toetuse saaja esitab rakendusüksusele projekti elluviimise kohta vahearuarande e-toetuse keskkonna kaudu vähemalt üks kord aastas 31. detsembri seisuga hiljemalt 15. jaanuaril, rakendusüksuse nõudmise või taotluse rahuldamise otsuses sätestatu korral tihedamini.

(2) Toetuse saaja esitab rakendusüksusele projekti lõpparuande e-toetuse keskkonna kaudu 30 kalendripäeva jooksul projekti määratud abikõlblikkuse perioodi lõppkuupäevast arvates.

(3) Projekti vahe- ja lõpparuandes peab olema kajastatud vähemalt järgmine teave:

- 1) andmed projekti edenemise kohta, sealhulgas tehtud tööd ja tegevused, tulemuste ja eesmärkide saavutamine, muu hulgas näitajate täitmine;
- 2) toetuse saaja hinnang projekti tulemuslikkusele ja elluviimisele;
- 3) projekti lõpparuanne peab sisaldama andmeid projekti elluviimise ja tulemuste kohta, sealhulgas tehtud töid, teavet strateegia „Eesti 2035“ põhimõtete ja näitajate kohta, millega hinnatakse horisontaalsetesse põhimõtetes panustamist, ja hinnangut projekti tulemuslikkusele ja elluviimisele.

(4) Rakendusüksusel on õigus nõuda toetuse saajalt järelaruande esitamist kahe aasta jooksul pärast projekti lõppu. Projekti järelaruanne peab sisaldama teavet kogukonnapõhise toetatud eluaseme mõju kohta piirkonna sotsiaalteenuste osutamisele ja hinnangut projekti tulemuste kohta.

(5) Rakendusüksus kinnitab aruande kümne tööpäeva jooksul selle rakendusüksuse e-toetuse keskkonnas esitamisest arvates. Rakendusüksusel on õigus nõuda aruande täiendamist.

9. peatükk **Toetuse maksmise tingimused**

§ 26. Toetuse maksmine

(1) Projekti puhul, mille kogumaksumus on üle 200 000 euro, makstakse toetuse saajale toetust vastavalt ühendmääruse § 27 lõike 1 punktis 1 sätestatule tegelike kulude alusel. Projekti puhul, mille kogumaksumus on kuni 200 000 eurot, makstakse toetuse saajale toetust ühendmääruse § 20 lõike 1 punkti 1 alusel toetuse andmise korral kindlasummalise maksena vastavalt ühendmääruse § 28 lõikes 2 sätestatule ja toetuse taotluse rahuldamise otsuses määratule.

(2) Toetuse maksete tegemisel lähtutakse ühendmääruse §-des 24–26 nimetatud ning käesolevas määruses ja taotluse rahuldamise otsuses sätestatud maksete tegemise täpsustavatest tingimustest ja korrast.

(3) Abikõlblike kulude tõendamisel arvestatakse ainult raamatupidamise algdokumentide alusel ja pangaülekandega tasutud kuludega.

(4) Makse saamise aluseks nõutud dokumendid ja tõendid esitatakse rakendusüksusele e-toetuse keskkonna kaudu kõige tihedamini üks kord kuus.

(5) Toetuse väljamakse tegemiseks peavad makse aluseks olevad tegevused olema lõpetatud, tööde üleandmise-vastuvõtmise akt vormistatud. Kindlasummaline makse tehakse vastavalt taotluse rahuldamise otsuses määratud etappidele ning see võib põhineda muu hulgas tehtud tööde üleandmise-vastuvõtmise aktile. Kui kindlasummalise makse lõpptulemus jääb saavutamata, siis etappide eest juba makstud toetus nõutakse tagasi.

(6) Tegelike kulude alusel toetuse maksmise eelduseks on:

- 1) projekti tegevuste elluviimine, abikõlblike kulude tekkimine ja vastavate kulude tasumine;
- 2) projekti tegevustest tingitud kulude tekkimist tõendavate kuludokumentide või nende koopiade esitamine ja nende kinnitamine rakendusüksuse poolt.

(7) Rakendusüksus menetleb tegelike kulude alusel kuludokumente 80 kalendripäeva jooksul ja kindlasummalise makse korral 20 kalendripäeva jooksul alates nende esitamisest rakendusüksusele. Rakendusüksus võib kuludokumente kontrollida ka toetuse saaja ja partneri juures kohapealse kontrolli raames.

(8) Kui menetlemise käigus ilmneb dokumentides puudusi, mida ei ole võimalik menetlemise tähtaja jooksul kõrvaldada, määrab rakendusüksus vastavalt ühendmääruse § 33 lõikele 2 täiendava tähtaja puuduse kõrvaldamiseks.

§ 27. Makse menetlemise peatamine

Rakendusüksus võib toetuse maksmise aluseks olevate dokumentide kasutamise tõendamise menetlemise osaliselt või täielikult peatada ühendmääruse §-s 33 sätestatud juhul.

10. peatükk Finantskorrektsioonid ja vaided

§ 28. Finantskorrektsioonide tegemine ja toetuse tagastamine

Finantskorrektsiooni otsus tehakse ja toetus makstakse tagasi vastavalt ÜSS2021_2027 §-des 28–30 ja ühendmääruse §-des 34–38 sätestatule.

§ 29. Vaide esitamine

Rakendusüksuse toimingute või otsuste peale tuleb enne halduskohtusse kaebuse esitamist esitada vaide rakendusüksusele vastavalt ÜSS2021_2027 §-s 31 sätestatule. Rakendusüksus lahendab vaide haldusmenetluse seaduses sätestatud korras.

(allkirjastatud digitaalselt)
Signe Riisalo
sotsiaalkaitseminister

(allkirjastatud digitaalselt)
Maarjo Mändmaa
kantsler

Lisad:

Lisa 1 „Kogukonnapõhine toetatud eluase“

Lisa 2 „Kohaliku omavalitsuse maksimaalne toetus“

Lisa 3 „Kohaliku omavalitsuse toetatavate korterite maksimaalne arv“